

**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
2010/31/UE**

z dnia 19 maja 2010 r.

w sprawie charakterystyki energetycznej budynków

(wersja przekształcona)

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa promuje poprawę charakterystyki energetycznej budynków w Unii, z uwzględnieniem panujących na zewnątrz warunków klimatycznych i warunków lokalnych oraz wymagań dotyczących klimatu wewnętrznego i opłacalności ekonomicznej.
2. Niniejsza dyrektywa ustanawia wymagania w zakresie:
  - a) wspólnych ram ogólnych dla metodologii obliczania zintegrowanej charakterystyki energetycznej budynków i modułów budynków;
  - b) zastosowania minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej wobec nowych budynków i nowych modułów budynków;
  - c) zastosowania minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej wobec:
    - (i) podlegających ważniejszej renowacji budynków istniejących, modułów budynków oraz elementów budynków;
    - (ii) wobec elementów budynków stanowiących część przegród zewnętrznych i mających istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych budynku, w sytuacji gdy elementy te są modernizowane lub wymieniane; oraz
    - (iii) wobec systemów technicznych budynku, jeżeli są one instalowane, wymieniane lub modernizowane;
  - d) krajowych planów mających na celu zwiększenie liczby budynków o niemal zerowym zużyciu energii;
  - e) certyfikacji energetycznej budynków lub modułów budynków;
  - f) regularnych przeglądów systemów ogrzewania i klimatyzacji w budynkach; oraz
  - g) niezależnych systemów kontroli świadectw charakterystyki energetycznej i sprawozdań z przeglądu.
3. Wymagania zawarte w niniejszej dyrektywie są wymaganiami minimalnymi i nie powinny powstrzymywać państw członkowskich od utrzymywania lub wprowadzania bardziej surowych środków. Takie środki są zgodne z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Są one notyfikowane Komisji.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „budynek” oznacza konstrukcję zadaszoną, posiadającą ściany, w której do utrzymania klimatu wewnętrznego stosowana jest energia;

▼ B

- 2) „budynek o niemal zerowym zużyciu energii” oznacza budynek o bardzo wysokiej charakterystyce energetycznej określonej zgodnie z załącznikiem I. Niemal zerowa lub bardzo niska ilość wymaganej energii powinna pochodzić w bardzo wysokim stopniu z energii ze źródeł odnawialnych, w tym energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu lub w pobliżu;

▼ M1

- 3) „system techniczny budynku” oznacza urządzenia techniczne do ogrzewania pomieszczeń, chłodzenia, wentylacji, ciepłej wody użytkowej, wbudowanego oświetlenia, systemów automatyki i sterowania w budynku, wytwarzania energii elektrycznej na miejscu lub kombinację takich systemów, w tym systemy wykorzystujące energię ze źródeł odnawialnych, w budynku lub module budynku;
- 3a) „system automatyki i sterowania budynku” oznacza system obejmujący wszystkie produkty, oprogramowanie oraz usługi inżynierskie, które ułatwiają efektywne energetycznie, oszczędne i bezpieczne działanie systemów technicznych budynku poprzez automatyczne sterowanie i dzięki umożliwianiu manualnego zarządzania tymi systemami technicznymi budynku;

▼ B

- 4) „charakterystyka energetyczna budynku” oznacza obliczoną lub zmierzoną ilość energii potrzebnej do zaspokojenia zapotrzebowania na energię związanego z typowym użytkowaniem budynku, która obejmuje m.in. energię na potrzeby ogrzewania, chłodzenia, wentylacji, ciepłej wody i oświetlenia;
- 5) „energia pierwotna” oznacza energię pochodzącą z odnawialnych i nieodnawialnych źródeł, która nie została poddana żadnemu procesowi przemiany lub transformacji;
- 6) „energia ze źródeł odnawialnych” oznacza energię pochodzącą z niekopalnych źródeł odnawialnych, a mianowicie energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, geotermalną i hydrotermalną i energię oceanów, hydroenergię, energię pozyskiwaną z biomasy, gazu pochodzącego z wysypisk śmieci, oczyszczalni ścieków i ze źródeł biologicznych (biogaz);
- 7) „przegrody zewnętrzne” oznaczają zintegrowane elementy budynku, które oddzielają jego wnętrze od środowiska zewnętrznego;
- 8) „moduł budynku” oznacza sekcję, piętro lub mieszkanie w budynku zaprojektowane lub przerobione do odrębnego użycia;
- 9) „element budynku” oznacza system techniczny budynku lub element przegród zewnętrznych budynku;
- 10) „ważniejsza renowacja” oznacza renowację budynku, w której:
- całkowity koszt prac renowacyjnych związanych z przegrodami zewnętrznymi lub systemami technicznymi budynku przekracza 25 % wartości budynku, nie wliczając wartości gruntu, na którym usytuowany jest budynek; lub
  - renowacji podlega ponad 25 % powierzchni przegród zewnętrznych.

Państwa członkowskie mogą wybrać zastosowanie opcji a) lub b);

▼ B

- 11) „norma europejska” oznacza normę przyjętą przez Europejski Komitet Normalizacyjny, Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki lub Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych i udostępnioną do użytku publicznego;
- 12) „świadczenie charakterystyki energetycznej” oznacza świadectwo uznawane przez państwo członkowskie lub osobę prawną wyznaczoną przez to państwo, zawierające informację o charakterystyce energetycznej budynku lub modułu budynku, obliczonej zgodnie z metodologią przyjętą zgodnie z art. 3;
- 13) „kogeneracja” oznacza jednoczesne wytwarzanie w jednym procesie energii cieplnej i elektrycznej lub energii mechanicznej;
- 14) „poziom optymalny pod względem kosztów” oznacza poziom charakterystyki energetycznej skutkujący najniższym kosztem w trakcie szacunkowego ekonomicznego cyklu życia, przy czym:
  - a) najniższy koszt jest określany z uwzględnieniem związanych z energią kosztów inwestycyjnych, kosztów utrzymania i eksploatacji (w tym kosztów energii i oszczędności, kategorii odnośnego budynku, zysków z wytworzonej energii – w stosownych przypadkach) oraz – w stosownych przypadkach – kosztów usunięcia; oraz
  - b) szacunkowy ekonomiczny cykl życia określany jest przez każde państwo członkowskie. Odnosi się do pozostałego szacunkowego ekonomicznego cyklu życia budynku, jeżeli wymagania charakterystyki energetycznej określono dla budynku jako całości, lub do szacunkowego ekonomicznego cyklu życia elementu budynku, jeżeli wymagania charakterystyki energetycznej określono dla elementów budynku.

Poziom optymalny pod względem kosztów leży w granicach poziomów charakterystyki energetycznej, jeżeli analiza kosztów i korzyści przeprowadzona dla szacunkowego ekonomicznego cyklu życia daje pozytywny wynik;

- 15) „system klimatyzacji” oznacza połączenie elementów wymaganych dla zapewnienia formy obróbki powietrza w pomieszczeniach, za pomocą których temperatura jest kontrolowana lub może być obniżana;

▼ M1

- 15a) „system ogrzewania” oznacza kombinację elementów wymaganych dla zapewnienia formy obróbki powietrza w pomieszczeniach, za pomocą których temperatura jest podwyższana;
- 15b) „źródło ciepła” oznacza część systemu ogrzewania, która wytwarza ciepło użytkowe, wykorzystując w tym celu jeden z następujących procesów:
  - a) spalanie paliw, na przykład w kotle;
  - b) efekt Joule’a zachodzący w elementach grzewczych systemu elektrycznego ogrzewania oporowego;
  - c) wychwytywanie ciepła z powietrza atmosferycznego, powietrza wylotowego systemu wentylacji lub wody lub źródła ciepła w gruncie za pomocą pomp ciepła;

▼ M1

- 15c) „umowa o poprawę efektywności energetycznej” oznacza umowę o poprawę efektywności energetycznej zdefiniowaną w art. 2 pkt 27 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE ⁽¹⁾;

▼ B

- 16) „kocioł” oznacza połączenie kotła z palnikiem przeznaczone do przekazywania ciecziom ciepła uwalnianego w procesie spalania;
- 17) „znamionowa moc użyteczna” oznacza maksymalną moc cieplną, wyrażoną w kW, określoną i gwarantowaną przez producenta jako możliwą do dostarczenia podczas ciągłej pracy przy zachowaniu sprawności użytkowej podanej przez producenta;
- 18) „pompa ciepła” oznacza maszynę, urządzenie lub instalację, która przenosi ciepło z naturalnego otoczenia, takiego jak powietrze, woda lub grunt, do budynków lub zastosowań przemysłowych poprzez odwrócenie naturalnego przepływu ciepła, tak że przepływa ono z niższej do wyższej temperatury. W przypadku odwracalnych pomp ciepła mogą one także odprowadzać ciepło z budynków do naturalnego otoczenia;
- 19) „system ogrzewania lokalnego” lub „chłodzenia lokalnego” oznacza dystrybucję energii termicznej w postaci pary, gorącej wody lub schłodzonych płynów z centralnego źródła produkcji przez sieć do wielu budynków lub punktów w celu wykorzystania jej do ogrzewania lub chłodzenia pomieszczeń lub procesów;

▼ M1

- 20) „mikrosystem wydzielony” oznacza mikrosystem wydzielony w rozumieniu art. 2 pkt 27 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE ⁽²⁾.

*Artykuł 2a***Długoterminowa strategia renowacji****▼ M2**

1. Każde państwo członkowskie ustanawia długoterminową strategię renowacji służącą wspieraniu renowacji krajowych zasobów budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, aby zapewnić do 2050 r. wysoką efektywność energetyczną i niskoemisyjność zasobów budynków, przez umożliwienie racjonalnego pod względem kosztów przekształcenia istniejących budynków w budynki o niemal zerowym zużyciu energii. Każda długoterminowa strategia renowacji obejmuje:

▼ M1

- a) przegląd krajowych zasobów budowlanych oparty, w stosownych przypadkach, na próbkach statystycznych i przewidywanym udziale w 2020 r. budynków poddanych renowacji;

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 55).

▼ M1

- b) określenie opłacalnych podejść do renowacji właściwych dla danego typu budynków i strefy klimatycznej, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, ewentualnych właściwych punktów aktywacji w cyklu życia budynku;
- c) politykę i działania stymulujące opłacalne ważniejsze renowacje budynków, w tym etapowe ważniejsze renowacje, i wspierające efektywne pod względem kosztów ukierunkowane środki i renowacje, np. przez wprowadzenie opcjonalnego systemu paszportów renowacji budynku;
- d) przegląd polityk i działań ukierunkowanych na te segmenty krajowych zasobów budowlanych, które wykazują najgorszą charakterystykę energetyczną, na gospodarstwa domowe, w których występuje problem sprzeczności bodźców oraz na niedoskonałości rynku oraz zarys właściwych działań krajowych, które przyczyniają się do złagodzenia ubóstwa energetycznego;
- e) politykę i działania ukierunkowane na wszystkie budynki publiczne;
- f) przegląd krajowych inicjatyw służących wspieraniu inteligentnych technologii oraz budynków i społeczności korzystających z dobrej łączności, a także umiejętności i kształcenie w sektorze budownictwa i efektywności energetycznej; oraz
- g) oparte na faktach szacunki spodziewanych oszczędności energii i szersze korzyści, dotyczące np. zdrowia, bezpieczeństwa i jakości powietrza.

2. W swoich długoterminowych strategiach renowacji każde państwo członkowskie ustala plan działania zawierający działania i określone na poziomie krajowym wymierne wskaźniki postępów służące osiągnięciu długoterminowego celu na 2050 r. zakładającego zredukowanie emisji gazów cieplarnianych w Unii o 80–95 % w porównaniu z 1990 r., celem zapewnienia wysokiej efektywności energetycznej i dekarbonizacji krajowych zasobów budowlanych oraz celem umożliwienia opłacalnego przekształcenia istniejących budynków w budynki o niemal zerowym zużyciu energii. Plan działania zawiera orientacyjne cele pośrednie na lata 2030, 2040 i 2050 oraz określa, jak przyczyniają się one do osiągnięcia celów Unii w zakresie efektywności energetycznej zgodnie z dyrektywą 2012/27/UE.

3. Aby wesprzeć mobilizację inwestycji w renowacje konieczną do osiągnięcia celów, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie ułatwiają dostęp do odpowiednich mechanizmów:

- a) agregacji projektów, w tym przez platformy lub grupy inwestycyjne oraz poprzez konsorcja małych i średnich przedsiębiorstw, aby ułatwić inwestorom dostęp oraz zapewnić potencjalnym klientom rozwiązania pakietowe;
- b) zmniejszania postrzeganego ryzyka dotyczącego działań w zakresie efektywności energetycznej dla inwestorów i sektora prywatnego;
- c) wykorzystania funduszy publicznych do lewarowania dodatkowych inwestycji w sektorze prywatnym oraz zaradzenia konkretnym niedoskonałościom rynku;
- d) wspierania inwestycji w zasoby energooszczędnych budynków użytku publicznego, zgodnie z wytycznymi Eurostatu; oraz

▼ **M1**

e) łatwo dostępnych i przejrzystych narzędzi doradczych, takich jak punkty kompleksowej obsługi dla konsumentów czy usługi doradcze w zakresie energii, dotyczące właściwych renowacji zwiększających efektywność energetyczną i instrumentów finansowania.

4. Komisja gromadzi i rozpowszechnia, co najmniej wśród organów publicznych, najlepsze praktyki dotyczące skutecznych publicznych i prywatnych systemów finansowania renowacji pod kątem efektywności energetycznej, a także informacje na temat możliwości łączenia małych projektów w zakresie renowacji zwiększających efektywność energetyczną. Komisja określa i rozpowszechnia najlepsze praktyki dotyczące zachęt finansowych mających motywować konsumentów do przeprowadzenia renowacji i uwzględnia przy tym różnice w oszczędności kosztowej występujące między państwami członkowskimi.

5. Aby wspierać rozwijanie swoich długoterminowych strategii renowacji, każde państwo członkowskie przeprowadza konsultacje społeczne w sprawie długoterminowych strategii renowacji, zanim przedstawi je Komisji. Każde państwo członkowskie załącza streszczenie wyników konsultacji społecznych do swojej długoterminowej strategii renowacji.

W trakcie realizacji ich długoterminowych strategii renowacji każde państwo członkowskie określa procedurę konsultacji w sposób sprzyjający włączeniu społecznemu.

6. Każde państwo członkowskie załącza szczegółowe informacje na temat realizacji swoich najnowszych długoterminowych strategii renowacji do swoich długoterminowych strategii renowacji, w tym również informacje na temat planowanej polityki i planowanych działań.

7. Każde państwo członkowskie może wykorzystywać swoją długoterminową strategię renowacji, aby zająć się bezpieczeństwem przeciwpożarowym oraz ryzykiem związanym z intensywną aktywnością sejsmiczną mającym wpływ na renowacje zwiększające efektywność energetyczną i na okres eksploatacji budynków.

▼ **M2**

8. Każde państwo członkowskie przedkłada Komisji długoterminową strategię renowacji w ostatecznym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, o którym mowa w art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 ⁽¹⁾. W drodze odstępstwa od art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia pierwszą długoterminową strategię renowacji zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu przedkłada się Komisji do dnia 10 marca 2020 r.

▼ **B***Artykuł 3***Przyjęcie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynków**

Państwa członkowskie stosują metodologię obliczania charakterystyki energetycznej budynków zgodnie ze wspólnymi ramami ogólnymi podanymi w załączniku I.

Metodologia ta jest przyjmowana na poziomie krajowym lub regionalnym.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

*Artykuł 4***Ustalanie minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej**

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki celem zapewnienia, aby ustalone zostały minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej budynków lub modułów budynków w celu osiągnięcia poziomów optymalnych pod względem kosztów. Charakterystykę energetyczną oblicza się zgodnie z metodologią, o której mowa w art. 3. Obliczanie poziomów optymalnych pod względem kosztów następuje zgodnie z ramami metodologii porównawczej, o której mowa w art. 5, w momencie gdy ramy te zostaną opracowane.

Państwa członkowskie podejmują konieczne działania, aby zapewnić określenie minimalnych wymagań charakterystyki energetycznej dla elementów budynków wchodzących w skład przegród zewnętrznych budynku i mających istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych w razie ich wymiany lub modernizacji w celu osiągnięcia poziomów optymalnych pod względem kosztów.

Ustalając wymagania, państwa członkowskie mogą dokonać zróżnicowania pomiędzy budynkami nowymi i istniejącymi oraz pomiędzy różnymi kategoriami budynków.

Wymagania te uwzględniają ogólne wewnętrzne warunki klimatyczne – aby uniknąć w ten sposób ewentualnych negatywnych efektów, takich jak nieodpowiednia wentylacja – a także warunki lokalne i projektowaną funkcję oraz wiek budynku.

Państwo członkowskie nie ma obowiązku określania minimalnych wymagań charakterystyki energetycznej, które nie są opłacalne ekonomicznie w trakcie szacunkowego ekonomicznego cyklu życia.

Minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej podlegają przeglądowi w regularnych odstępach czasu, nie dłuższych niż pięć lat, oraz, w razie potrzeby, są uaktualniane w celu uwzględnienia postępu technicznego w sektorze budowlanym.

2. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o nieokreślanu lub niestosowaniu wymagań, o których mowa w ust. 1, do następujących kategorii budynków:

- a) urzędowo chronionych jako część wyznaczonego środowiska lub z powodu ich szczególnych wartości architektonicznych lub historycznych, o ile zgodność z pewnymi minimalnymi wymaganiami dotyczącymi charakterystyki energetycznej zmieniłaby w sposób niedopuszczalny ich charakter lub wygląd;
- b) używanych jako miejsca kultu i do działalności religijnej;
- c) tymczasowych o okresie użytkowania dwóch lat lub krótszym, obiektów przemysłowych, warsztatów i rolniczych budynków niemieszkalnych o niskim zapotrzebowaniu na energię oraz rolniczych budynków niemieszkalnych używanych przez sektor objęty krajowym porozumieniem sektorowym w sprawie charakterystyki energetycznej;
- d) mieszkalnych użytkowanych lub przeznaczonych do użytkowania przez mniej niż cztery miesiące w roku albo, alternatywnie, w ograniczonym czasie w trakcie roku przy spodziewanym zużyciu energii poniżej 25 % prognozowanego rocznego zużycia;
- e) wolno stojących o całkowitej powierzchni użytkowej mniejszej niż 50 m².

▼ **B***Artykuł 5***Obliczanie optymalnego pod względem kosztów poziomu wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej**

1. Do dnia 30 czerwca 2011 r. Komisja określi w drodze aktów delegowanych, zgodnie z art. 23, 24 i 25, ramy metodologii porównawczej obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej budynków i elementów budynków.

Ramy metodologii porównawczej określa się zgodnie z załącznikiem III i wprowadzają one rozróżnienie pomiędzy budynkami nowymi i istniejącymi oraz różnymi kategoriami budynków.

2. Państwa członkowskie obliczają optymalny pod względem kosztów poziom wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej przy użyciu ram metodologii porównawczej określonych zgodnie z ust. 1 i odpowiednich parametrów, takich jak warunki klimatyczne i praktyczna dostępność infrastruktury energetycznej, oraz porównują wyniki tego obliczenia z obowiązującymi minimalnymi wymaganiami dotyczącymi charakterystyki energetycznej.

Państwa członkowskie składają Komisji sprawozdania ze wszystkich danych wejściowych i założeń użytych do celów tych obliczeń oraz z wyników tych obliczeń. Sprawozdanie może być włączone do planów działań dotyczących efektywności energetycznej, o których mowa w art. 14 ust. 2 dyrektywy 2006/32/WE. Państwa członkowskie przedkładają Komisji te sprawozdania w regularnych odstępach nieprzekraczających pięciu lat. Pierwsze sprawozdanie należy złożyć najpóźniej do dnia 30 czerwca 2012 r.

3. Jeżeli wynik przeprowadzonego zgodnie z ust. 2 porównania wskazuje, że minimalne obowiązujące wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej są zdecydowanie mniej efektywne energetycznie niż optymalny pod względem kosztów poziom wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej, zainteresowane państwo członkowskie przedstawia Komisji w pisemnym sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 2, uzasadnienie tej różnicy, któremu towarzyszy, w stopniu, w jakim różnica nie jest uzasadniona, plan wskazujący odpowiednie kroki mające na celu znaczne zmniejszenie różnicy przed kolejnym przeglądem wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej, o którym mowa w art. 4 ust. 1.

4. Komisja publikuje sprawozdanie na temat postępów państw członkowskich na drodze do osiągnięcia optymalnych pod względem kosztów poziomów wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej.

▼ **M1***Artykuł 6***Nowe budynki**

1. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby nowe budynki spełniały minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej określone zgodnie z art. 4.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby przed rozpoczęciem budowy nowych budynków uwzględnione zostały techniczne, środowiskowe i ekonomiczne możliwości realizacji wysoce wydajnych systemów.

▼ **B***Artykuł 7***Budynki istniejące**

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki celem zapewnienia, aby przy wykonywaniu ważniejszej renowacji budynków charakterystyka

▼B

energetyczna tego budynku lub jego części poddawanej renowacji została poprawiona tak, aby spełniała minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej określone zgodnie z art. 4, na ile jest to możliwe pod względem technicznym, funkcjonalnym i ekonomicznym.

Wymagania te stosuje się zarówno wobec budynku, jak i modułu budynku poddawanego renowacji jako całość. Dodatkowo lub alternatywnie wymagania można stosować do elementów budynków poddawanych renowacji.

Państwa członkowskie podejmują ponadto konieczne działania, aby zapewnić spełnienie minimalnych wymagań charakterystyki energetycznej elementu budynku – na ile jest to możliwe z technicznego, funkcjonalnego i ekonomicznego punktu widzenia – w przypadku gdy element budynku wchodzący w skład przegród zewnętrznych budynku i mający istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych jest wymieniany lub modernizowany.

Państwa członkowskie określają minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej zgodnie z art. 4.

▼M1

W odniesieniu do budynków poddawanych ważniejszym renowacjom państwa członkowskie zachęcają, aby uwzględnić zastosowanie wysokoskrajnych systemów alternatywnych, o ile jest to możliwe z technicznego, funkcjonalnego i ekonomicznego punktu widzenia, oraz aby zapewnić zdrowe wewnętrzne warunki klimatyczne, bezpieczeństwo przeciwpożarowe i zająć się ryzykiem związanym z intensywną aktywnością sejsmiczną.

*Artykuł 8***Systemy techniczne budynku, elektrobilność oraz wskaźnik gotowości budynków**

1. Do celów optymalizacji zużycia energii w systemach technicznych budynku państwa członkowskie określają wymagania dotyczące ogólnej charakterystyki energetycznej systemów, odpowiedniej instalacji i właściwego zwymiarowania, regulacji i kontroli systemów technicznych zainstalowanych w istniejących budynkach. Państwa członkowskie mogą stosować te wymagania systemowe także wobec nowych budynków.

Ustala się wymagania systemowe dla nowych, wymienianych i modernizowanych systemów technicznych budynku; wymagania te stosuje się, jeśli jest to możliwe z technicznego, funkcjonalnego i ekonomicznego punktu widzenia.

Państwa członkowskie wymagają, aby nowe budynki, jeżeli jest to możliwe z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia, były wyposażone w samoregulujące się urządzenia, które regulują temperaturę oddzielnie w poszczególnych pomieszczeniach, lub, w uzasadnionych przypadkach, w wyznaczonej strefie ogrzewanej modułu budynku. W istniejących budynkach instalacja takich urządzeń samoregulujących wymagana jest w przypadku wymiany źródeł ciepła, jeżeli jest to możliwe z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia.

2. W odniesieniu do nowych budynków niemieszkalnych i budynków niemieszkalnych poddawanych ważniejszym renowacjom, mających więcej niż dziesięć miejsc parkingowych, państwa członkowskie zapewniają instalację co najmniej jednego punktu ładowania w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE⁽¹⁾, wraz z infrastrukturą kanałową, mianowicie kanałami na przewody elektryczne, na co najmniej jednym na pięć miejsc parkingowych, aby umożliwić zainstalowanie na późniejszym etapie punktów ładowania przeznaczonych dla pojazdów elektrycznych, jeżeli:

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych (Dz.U. L 307 z 28.10.2014, s. 1).

▼ **M1**

- a) parking znajduje się wewnątrz budynku, a – w przypadku ważniejszych renowacji – działania renowacyjne obejmują parking lub infrastrukturę elektryczną budynku; lub
- b) parking przylega fizycznie do budynku, a – w przypadku ważniejszych renowacji – działania renowacyjne obejmują parking lub infrastrukturę elektryczną parkingu.

Do dnia 1 stycznia 2023 r. Komisja złoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie możliwości przyczynienia się unijnej polityki dotyczącej budynków do propagowania elektromobilności oraz, w stosownych przypadkach, zaproponuje właściwe środki w tym względzie.

3. Do dnia 1 stycznia 2025 r. państwa członkowskie ustanawiają wymagania dotyczące instalowania minimalnej liczby punktów ładowania we wszystkich budynkach niemieszkalnych, w których jest więcej niż 20 miejsc parkingowych.

4. Państwa członkowskie mogą zdecydować o nieustanowieniu lub niestosowaniu wymagań, o których mowa w ust. 2 i 3, do budynków będących własnością małych i średnich przedsiębiorstw i zajmowanych przez takie przedsiębiorstwa określone w tytule I załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE ⁽¹⁾.

5. W odniesieniu do nowych budynków mieszkalnych i budynków mieszkalnych poddawanych ważniejszemu renowacji, mających więcej niż dziesięć miejsc parkingowych, państwa członkowskie zapewniają instalację infrastruktury kanałowej, mianowicie kanałów na przewody elektryczne na wszystkich miejscach parkingowych, aby umożliwić zainstalowanie na późniejszym etapie punktów ładowania przeznaczonych dla pojazdów elektrycznych, jeżeli:

- a) parking znajduje się wewnątrz budynku, a – w przypadku ważniejszych renowacji – działania renowacyjne obejmują parking lub infrastrukturę elektryczną budynku; lub
- b) parking przylega fizycznie do budynku, a – w przypadku ważniejszych renowacji – działania renowacyjne obejmują parking lub infrastrukturę elektryczną parkingu.

6. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 2, 3 i 5 do konkretnych kategorii budynków, jeżeli:

- a) w odniesieniu do ust. 2 i 5 wnioski o pozwolenia na budowę lub równoważne wnioski zostały złożone przed dniem 10 marca 2021 r.;
- b) wymagana infrastruktura kanałowa opierałaby się na mikrosystemach wydzielonych lub budynki są położone w regionach najbardziej oddalonych w rozumieniu art. 349 TFUE, jeżeli miałyby to prowadzić do znacznych problemów w funkcjonowaniu lokalnego systemu energetycznego i zagrazić stabilności sieci lokalnej;
- c) koszty instalacji ładowania i infrastruktury kanałowej przekraczają 7 % całkowitego kosztu ważniejszych renowacji budynku;

⁽¹⁾ Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

▼ **M1**

d) budynek publiczny jest już objęty podobnymi wymaganiami zgodnie z transpozycją dyrektywy 2014/94/UE.

7. Państwa członkowskie zapewniają środki upraszczające instalowanie punktów ładowania w nowych i istniejących budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych oraz usuwają ewentualne bariery regulacyjne, w tym dotyczące procedur udzielania pozwoleń i zatwierdzania, bez uszczerbku dla przepisów regulujących własność i najem w państwach członkowskich.

8. Państwa członkowskie biorą pod uwagę potrzebę posiadania spójnej polityki w zakresie budynków, ekologicznych sposobów przemieszczania się i planowania przestrzeni miejskiej.

9. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy system techniczny budynku jest instalowany, wymieniany lub modernizowany, ocenie została poddana ogólna charakterystyka energetyczna zmienionej części i – w stosownym przypadku – całego zmienionego systemu. Wyniki oceny są dokumentowane i przekazywane właścicielowi budynku, tak aby ocena była dostępna i mogła zostać wykorzystana na potrzeby weryfikacji zgodności z minimalnymi wymaganiami określonymi na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu oraz na potrzeby wydawania świadectw charakterystyki energetycznej. Bez uszczerbku dla art. 12 państwa członkowskie decydują, czy należy wymagać wydania nowego świadectwa charakterystyki energetycznej.

10. Do dnia 31 grudnia 2019 r. Komisja przyjmie zgodnie z art. 23 akt delegowany, uzupełniając niniejszą dyrektywę poprzez ustanowienie opcjonalnego wspólnego programu Unii w zakresie oceny gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci. Ocena ta jest oparta na określeniu zdolności budynku lub modułu budynku do dostosowania jego funkcjonowania do potrzeb użytkownika i sieci oraz do poprawy jego efektywności energetycznej i ogólnej charakterystyki.

Zgodnie z załącznikiem Ia opcjonalny wspólny program Unii w zakresie oceny gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci:

a) ustanawia definicję wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci; oraz

b) ustanawia metodologię obliczania tego wskaźnika.

11. Do dnia 31 grudnia 2019 r. Komisja przyjmie – po przeprowadzeniu konsultacji z właściwymi zainteresowanymi stronami – akt wykonawczy określający warunki techniczne skutecznego wdrożenia programu, o którym mowa w ust. 10 niniejszego artykułu, w tym harmonogram niezobowiązującej fazy testowej na szczeblu krajowym, oraz wyjaśniający uzupełniający charakter programu wobec świadectw charakterystyki energetycznej, o których mowa w art. 11.

Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 26 ust. 3.

▼ **B***Artykuł 9***Budynki o niemal zerowym zużyciu energii**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby:

a) do dnia 31 grudnia 2020 r. wszystkie nowe budynki były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii; oraz

▼B

- b) po dniu 31 grudnia 2018 r. nowe budynki zajmowane przez władze publiczne oraz będące ich własnością były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii.

Państwa członkowskie opracowują krajowe plany mające na celu zwiększenie liczby budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Te krajowe plany mogą zawierać założenia zróżnicowane w zależności od kategorii budynku.

2. Państwa członkowskie – idąc za przykładem sektora publicznego – opracowują polityki i podejmują działania, takie jak opracowywanie założeń służących pobudzeniu do przekształcania budynków poddawanych renowacji w budynki o niemal zerowym zużyciu energii, i informują o tym Komisję w swoich krajowych planach, o których mowa w ust. 1

3. Plany krajowe zawierają między innymi następujące elementy:

a) szczegółowo stosowaną w praktyce przez dane państwo członkowskie definicję budynków o niemal zerowym zużyciu energii odzwierciedlającą ich krajowe, regionalne lub lokalne warunki i obejmującą liczbowy wskaźnik zużycia energii pierwotnej wyrażony w kWh/m² na rok. Wskaźniki energii pierwotnej stosowane do określenia pierwotnego zużycia energii mogą opierać się na krajowych lub regionalnych uśrednionych wartościach rocznych i mogą uwzględniać odpowiednie normy europejskie;

b) pośrednie cele służące poprawie charakterystyki energetycznej nowych budynków na rok 2015, z myślą o przygotowaniu realizacji ust. 1;

c) informacje na temat polityk i środków finansowych lub innych środków przyjętych w kontekście ust. 1 i 2 w celu promowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii, w tym szczegóły na temat krajowych wymagań i środków dotyczących zużycia energii ze źródeł odnawialnych w nowych budynkach oraz istniejących budynkach poddanych ważniejszej renowacji w kontekście art. 13 ust. 4 dyrektywy 2009/28/WE oraz art. 6 i 7 niniejszej dyrektywy.

4. Komisja ocenia krajowe plany, o których mowa w ust. 1, zwłaszcza adekwatność środków planowanych przez państwa członkowskie w związku z celami niniejszej dyrektywy. Uwzględniając należycie zasadę pomocniczości, Komisja może wystąpić z wnioskiem o dalsze konkretne informacje dotyczące wymagań określonych w ust. 1, 2 i 3. W takim przypadku zainteresowane państwo członkowskie przedstawia informację, której dotyczy wniosek, lub proponuje zmiany w ciągu dziewięciu miesięcy od wystosowania wniosku przez Komisję. Po ocenie tych zmian Komisja może wydać zalecenie.

5. Komisja do dnia 31 grudnia 2012 r., a następnie co trzy lata, publikuje sprawozdanie z postępów państw członkowskich w zwiększaniu liczby budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Na podstawie tego sprawozdania Komisja opracowuje plan działania i w razie potrzeby proponuje środki mające na celu zwiększenie liczby takich budynków, a także zachęca do opracowywania najlepszych praktyk w odniesieniu do opłacalnego ekonomicznie przekształcania istniejących budynków w budynki o niemal zerowym zużyciu energii.

▼B

6. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu wymagań określonych w ust. 1 lit. a) i b) w konkretnych i usprawiedliwionych przypadkach, jeżeli wynik analizy kosztów i korzyści ekonomicznego cyklu życia danego budynku jest negatywny. Państwa członkowskie informują Komisję o zasadach odpowiednich systemów prawnych.

*Artykuł 10***Zachęty finansowe i bariery rynkowe**

1. Biorąc pod uwagę, jak ważne jest zapewnienie odpowiedniego finansowania i innych instrumentów pełniących funkcję katalizatorów działań na rzecz zwiększania charakterystyki energetycznej budynków oraz ich przekształcania w budynki o niemal zerowym zużyciu energii, państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania, by rozważyć, które z tych instrumentów są najodpowiedniejsze w świetle warunków krajowych.

2. Do dnia 30 czerwca 2011 r. państwa członkowskie sporządzają wykaz aktualnych i, w razie potrzeby, proponowanych środków i instrumentów zawierający także środki i instrumenty o charakterze finansowym; mają to być środki inne niż wymagane przepisami niniejszej dyrektywy i promujące cele niniejszej dyrektywy.

Państwa członkowskie aktualizują ten wykaz co trzy lata. Państwa członkowskie przekazują wykazy Komisji; mogą to zrobić, włączając je do planów działania dotyczących efektywności energetycznej, o których mowa w art. 14 ust. 2 dyrektywy 2006/32/WE.

3. Wspierając wykonanie niniejszej dyrektywy, Komisja analizuje skuteczność umieszczonych w wykazie istniejących i proponowanych środków, o których mowa w ust. 2, oraz odpowiednich instrumentów unijnych. Na podstawie tej analizy i z należyтым uwzględnieniem zasady pomocniczości Komisja może udzielać porad lub zaleceń w kwestii konkretnych krajowych programów, koordynacji z Unią oraz z międzynarodowymi instytucjami finansowymi. Komisja może ująć tę analizę i ewentualne porady lub zalecenia w swym sprawozdaniu na temat krajowych planów dotyczących efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 14 ust. 5 dyrektywy 2006/32/WE.

4. W razie potrzeby Komisja pomaga na wniosek państw członkowskich w sporządzaniu krajowych lub regionalnych programów wsparcia finansowego służących zwiększeniu efektywności energetycznej w – zwłaszcza istniejących – budynkach, wspierając wymianę najlepszych praktyk pomiędzy odpowiedzialnymi krajowymi lub regionalnymi władzami lub organami.

5. Aby poprawić finansowanie wspierające wykonanie niniejszej dyrektywy i z należyтым uwzględnieniem zasady pomocniczości, Komisja – najchętniej do 2011 r. – przedstawi analizę dotyczącą w szczególności:

- a) skuteczności, odpowiedniości szczebla oraz rzeczywistej wykorzystanej kwoty funduszy strukturalnych i programów ramowych wykorzystanych w celu zwiększenia efektywności energetycznej w budynkach, zwłaszcza mieszkaniowych;
- b) efektywności wykorzystania funduszy EBI i innych publicznych instytucji finansowych;

▼B

- c) koordynacji finansowania unijnego i krajowego oraz innych form wsparcia, mogących służyć pobudzeniu inwestycji w efektywność energetyczną, a także adekwatności takiego finansowania na rzecz osiągnięcia unijnych celów.

Na podstawie tej analizy i zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi Komisja, jeśli uzna to za stosowne, może następnie przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski dotyczące instrumentów unijnych.

▼M1

6. Państwa członkowskie uzależniają środki finansowe dotyczące poprawy efektywności energetycznej przy renowacji budynków od planowanej lub osiągniętej oszczędności energii, zgodnie z jednym lub większą liczbą następujących kryteriów:

- a) efektywność energetyczna urządzeń lub materiałów zastosowanych w renowacji, w przypadku gdy urządzenia lub materiały zastosowane w renowacji mają być instalowane przez instalatora z odpowiednim poziomem certyfikacji lub kwalifikacji;
- b) standardowe wartości do obliczania oszczędności energii w budynkach;
- c) poprawa osiągnięta wskutek takich renowacji przez porównanie świadectw charakterystyki energetycznej wydanych przed renowacją i po niej;
- d) wyniki audytu energetycznego;
- e) wyniki uzyskane przez zastosowanie innej odpowiedniej, przejrzystej i proporcjonalnej metody, która wskazuje na poprawę charakterystyki energetycznej.

6a. Bazy danych dotyczących świadectw charakterystyki energetycznej umożliwiają gromadzenie danych na temat zmierzonego lub obliczonego zużycia energii w przypadku danych budynków, w tym co najmniej budynków publicznych, dla których wydano zgodnie z art. 12 świadectwo charakterystyki energetycznej, o którym mowa w art. 13.

6b. Do celów statystycznych i badawczych, a także właścicielowi budynku, udostępnia się na wniosek co najmniej zagregowane zanonimizowane dane zgodne z unijnymi i krajowymi wymaganiami dotyczącymi ochrony danych.

▼B

7. Przepisy niniejszej dyrektywy nie stanowią przeszkody dla państw członkowskich, by oferowały zachęty w związku z nowymi budynkami, renowacjami lub elementami budynków wykraczające poza poziomy optymalne pod względem kosztów.

*Artykuł 11***Świadectwa charakterystyki energetycznej**

1. Państwa członkowskie ustanawiają środki konieczne do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków. Świadectwo charakterystyki energetycznej zawiera charakterystykę energetyczną budynku oraz wartości referencyjne, takie jak minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej, aby umożliwić właścicielom lub najemcom budynku lub modułu budynku dokonanie porównania i oceny jego charakterystyki energetycznej.

▼ B

Świadectwo charakterystyki energetycznej może zawierać dodatkowe informacje, takie jak roczne zużycie energii dla budynków niemieszkalnych oraz odsetek energii ze źródeł odnawialnych w łącznym zużyciu energii.

2. Świadectwo charakterystyki energetycznej zawiera zalecenia dotyczące optymalnej pod względem kosztów lub opłacalnej ekonomicznie poprawy charakterystyki energetycznej budynku lub modułu budynku, chyba że nie ma sensownej możliwości takiej poprawy w porównaniu z obowiązującymi wymaganiami w zakresie charakterystyki energetycznej.

Zalecenia zawarte w świadectwie charakterystyki energetycznej obejmują:

- a) środki przeprowadzone w związku z ważniejszą renowacją przegród zewnętrznych lub systemów technicznych budynku; oraz
- b) środki dotyczące poszczególnych elementów budynku niezależnie od ważniejszej renowacji przegród zewnętrznych lub systemów technicznych budynku.

3. Zalecenia zawarte w świadectwie charakterystyki energetycznej są technicznie wykonalne dla konkretnego budynku i mogą zawierać szacunkowy zakres okresów spłaty lub kosztów i korzyści w trakcie ekonomicznego cyklu życia budynku.

4. W świadectwie charakterystyki energetycznej jest wskazane, gdzie właściciel lub najemca może uzyskać bardziej szczegółowe informacje, w tym w kwestii opłacalności ekonomicznej zawartych w nim zaleceń. Ocena opłacalności ekonomicznej opiera się na zestawie standardowych warunków, takich jak ocena oszczędności energii oraz leżące u podstaw ceny energii, a także wstępna prognoza kosztów. Ponadto świadectwo zawiera informacje dotyczące kroków, jakie należy podjąć w celu wypełnienia zaleceń. Właścicielowi lub najemcy można także podać inne informacje na pokrewne tematy, takie jak audyty energetyczne lub zachęty o charakterze finansowym lub innym oraz możliwości finansowania.

5. Przy zastrzeżeniu obowiązywania krajowych przepisów, państwa członkowskie zachęcają władze publiczne do wzięcia pod uwagę przewodniej roli, jaką powinny one pełnić w dziedzinie charakterystyki energetycznej budynków, m.in. wdrażając zalecenia ujęte w świadectwie charakterystyki energetycznej wydawanym budynkom, których są właścicielami w okresie obowiązywania tego świadectwa.

6. Certyfikacja modułów budynku może być oparta:

- a) na wspólnej certyfikacji całego budynku; lub
- b) na ocenie innego reprezentatywnego modułu budynku o takich samych właściwościach energetycznych znajdującego się w tym samym budynku.

7. Certyfikacja domów jednorodzinnych może być oparta na ocenie innego reprezentatywnego budynku o podobnej konstrukcji i wielkości z podobną faktyczną charakterystyką energetyczną, o ile takie podobieństwo może zostać zagwarantowane przez eksperta wydającego świadectwo charakterystyki energetycznej.

▼B

8. Ważność świadectwa charakterystyki energetycznej nie przekracza 10 lat.

9. Do 2011 roku Komisja przyjmuje – w konsultacji z właściwymi sektorami – dobrowolny wspólny program certyfikacyjny Unii Europejskiej dotyczący charakterystyki energetycznej budynków niemieszkalnych. Środek ten przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 26 ust. 2. Zachęca się państwa członkowskie do uznania lub stosowania programu, lub też korzystania z jego części po uprzednim dostosowaniu go do warunków krajowych.

*Artykuł 12***Wydawanie świadectw charakterystyki energetycznej**

1. Państwa członkowskie zapewniają wydawanie świadectw charakterystyki energetycznej dla:

- a) budynków lub modułów budynków, które są wznoszone, sprzedawane lub wynajmowane nowemu najemcy; oraz
- b) budynków, w których całkowita powierzchnia użytkowa powyżej 500 m² jest zajmowana przez władze publiczne i które są często odwiedzane przez ludność. W dniu 9 lipca 2015 r. próg 500 m² obniży się do 250 m².

Wymogu wydania świadectwa charakterystyki energetycznej nie stosuje się, jeżeli świadectwo wydane zgodnie z dyrektywą 2002/91/WE albo zgodnie z niniejszą dyrektywą dla tego budynku lub modułu budynku jest dostępne i aktualne.

2. Państwa członkowskie wymagają, aby przy okazji wznoszenia, sprzedaży lub wynajmu budynków lub modułów budynków świadectwo charakterystyki energetycznej lub jego kopię przedstawiano ewentualnemu nowemu najemcy lub kupującemu i przekazywano ją kupującemu lub nowemu najemcy.

3. Jeżeli budynek zostanie sprzedany lub wynajęty przed wzniesieniem, państwa członkowskie mogą wymagać od sprzedającego, by przedstawił ocenę przyszłej charakterystyki energetycznej budynku na zasadzie odstępowania od ust. 1 i 2; w tym przypadku świadectwo charakterystyki energetycznej wydaje się najpóźniej z chwilą wzniesienia budynku.

4. Państwa członkowskie wymagają, aby przy okazji wystawienia na sprzedaż lub pod wynajem:

- budynków mających świadectwo charakterystyki energetycznej,
- modułów budynków w budynku mającym świadectwo charakterystyki energetycznej, oraz
- modułów budynków mających świadectwo charakterystyki energetycznej,

podawano w reklamach w komercyjnych mediach liczbowy wskaźnik charakterystyki energetycznej zawarty w świadectwie charakterystyki energetycznej budynku lub modułu budynku.

5. Przepisy niniejszego artykułu wykonuje się zgodnie z mającymi zastosowanie krajowymi przepisami dotyczącymi współwłasności lub wspólności majątkowej.

▼ B

6. Państwa członkowskie mogą wyłączyć kategorie budynków, o których mowa w art. 4 ust. 2, ze stosowania ust. 1, 2, 4 i 5 niniejszego artykułu.

7. Możliwe skutki świadectw charakterystyki energetycznej w kwestii ewentualnych postępowań prawnych rozstrzyga się zgodnie z krajowymi przepisami.

*Artykuł 13***Umieszczanie świadectw charakterystyki energetycznej w widocznym miejscu**

1. Państwa członkowskie podejmują środki mające na celu zapewnienie, aby w przypadku gdy w danym budynku, dla którego wydano świadectwo charakterystyki energetycznej zgodnie z art. 12 ust. 1, władze publiczne zajmują całkowitą powierzchnię użytkową powyżej 500 m², a przy tym budynek ten jest często odwiedzany przez ludność, świadectwo charakterystyki energetycznej było umieszczone w miejscu wyraźnie widocznym dla ogółu.

W dniu 9 lipca 2015 r. próg 500 m² obniża się do 250 m².

2. Państwa członkowskie wymagają, aby w przypadku gdy całkowita powierzchnia użytkowa powyżej 500 m² w budynku, dla którego zostało wydane świadectwo charakterystyki energetycznej zgodnie z art. 12 ust. 1, jest często odwiedzana przez ludność, świadectwo charakterystyki energetycznej było umieszczone w miejscu wyraźnie widocznym dla ogółu.

3. Przepisy niniejszego artykułu nie zawierają zobowiązania do umieszczania w widocznym miejscu zaleceń zawartych w świadectwie charakterystyki energetycznej.

▼ M1*Artykuł 14***Przegląd systemów ogrzewania**

1. Państwa członkowskie ustanawiają środki niezbędne do wprowadzenia regularnych przeglądów dostępnych części systemów ogrzewania lub połączonych systemów ogrzewania pomieszczeń i wentylacji o znamionowej mocy użytecznej ponad 70 kW, takich jak źródło ciepła, system sterowania i pompa(-y) obiegowa(-e) wykorzystywanych do ogrzewania budynków. Przedmiotowy przegląd obejmuje ocenę sprawności i dobrania wielkości źródła ciepła do wymogów grzewczych budynku oraz opisuje, w stosownych przypadkach, zdolność systemu ogrzewania lub połączonego systemu ogrzewania pomieszczeń i wentylacji do optymalizacji działania w typowych lub przeciętnych warunkach eksploatacji.

Jeżeli od czasu przeprowadzenia przeglądu na mocy niniejszego ustępu nie dokonano zmian w systemie grzewczym lub połączonym systemie ogrzewania pomieszczeń i wentylacji lub zmian w zakresie wymogów grzewczych budynku, państwa członkowskie mogą zdecydować, że nie wymagają powtórzenia oceny dobrania wielkości źródła ciepła.

2. Systemy techniczne budynku, które są jednoznacznie objęte uzgodnionym kryterium charakterystyki energetycznej lub ustaleniem umownym dotyczącym uzgodnionego poziomu poprawy efektywności energetycznej, takim jak umowa o poprawę efektywności energetycznej lub które są obsługiwane przez operatora urządzeń lub sieci, a zatem podlegają środkom monitorowania wyników po stronie systemu, są

▼ M1

zwolnione z wymagań ustanowionych w ust. 1, pod warunkiem że ogólny wpływ takiego podejścia jest równoważny podejściu, które wynika z ust. 1.

3. Na zasadzie alternatywy dla ust. 1 oraz pod warunkiem że ogólny wpływ jest równoważny podejściu, które wynika z ust. 1, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przyjęciu środków mających na celu zapewnienie użytkownikom doradztwa w sprawie wymiany źródeł ciepła, innych zmian systemu ogrzewania lub połączonego systemu ogrzewania pomieszczeń i wentylacji i w sprawie alternatywnych rozwiązań, by ocenić sprawność i odpowiedni rozmiar tych systemów.

Przed zastosowaniem alternatywnych środków, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, każde państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie na temat równoważności wpływu tych środków względem środków, o których mowa w ust. 1.

▼ M2

Takie sprawozdanie przekazuje się Komisji w ramach zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu sporządzanych przez państwa członkowskie, o których mowa art. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

▼ M1

4. Państwa członkowskie ustanawiają wymagania, które mają zapewnić, jeżeli jest to możliwe z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia, by budynki niemieszkalne wyposażone w systemy ogrzewania lub połączone systemy ogrzewania pomieszczeń i wentylacji o znamionowej mocy użytecznej ponad 290 kW zostały wyposażone do 2025 r. w systemy automatyki i sterowania dla budynków.

Systemy automatyki i sterowania dla budynków umożliwiają:

- a) ciągle monitorowanie, rejestrowanie, analizowanie i umożliwienie dostosowywania zużycia energii;
- b) analizę porównawczą efektywności energetycznej budynku, wykrywanie utraty efektywności systemów technicznych budynku oraz informowanie osoby odpowiedzialnej za obiekty lub zarządzanie infrastrukturą techniczną budynku o możliwościach poprawy efektywności energetycznej; oraz
- c) komunikację z połączonymi systemami technicznymi budynku i innymi urządzeniami w budynku, a także interoperacyjność z systemami technicznymi budynku w zakresie różnych rodzajów technologii zastrzeżonych, urządzeń i producentów.

5. Państwa członkowskie mogą ustanowić wymagania w celu zapewnienia, aby budynki mieszkalne były wyposażone w:

- a) funkcję obejmującą system ciągłego monitorowania elektronicznego dokonujący pomiarów sprawności systemów i informujący właścicieli lub zarządców budynków, gdy następuje jej znaczny spadek i gdy potrzebne jest serwisowanie systemu; oraz
- b) skuteczne funkcje sterowania w celu zapewnienia optymalnego wytwarzania, dystrybucji, magazynowania i wykorzystywania energii.

6. Budynki zgodne z ust. 4 lub 5 są zwolnione z wymagań ustanowionych w ust. 1.

▼ M1*Artykuł 15***Przegląd systemów klimatyzacji**

1. Państwa członkowskie ustanawiają środki niezbędne do wprowadzenia regularnych przeglądów dostępnych części systemów klimatyzacji lub połączonych systemów klimatyzacji i wentylacji o znamionowej mocy użytecznej ponad 70 kW. Przedmiotowy przegląd obejmuje ocenę sprawności systemu klimatyzacji i dobrania jego wielkości do wymogów chłodzenia budynku oraz opisuje, w stosownych przypadkach, zdolność systemu klimatyzacji lub połączonych systemów klimatyzacji i wentylacji do optymalizacji działania w typowych lub przeciętnych warunkach eksploatacji.

Jeżeli od czasu przeprowadzenia przeglądu na podstawie niniejszego ustępu nie dokonano zmian w systemie klimatyzacji lub połączonych systemach klimatyzacji i wentylacji lub zmian w zakresie wymogów chłodzenia budynku, państwa członkowskie mogą zdecydować, że nie wymagają powtórzenia oceny dobrania wielkości systemu klimatyzacji.

Państwa członkowskie, które utrzymują bardziej rygorystyczne wymagania na podstawie art. 1 ust. 3, są zwolnione z obowiązku powiadamiania o nich Komisji.

2. Systemy techniczne budynku, które są jednoznacznie objęte uzgodnionym kryterium charakterystyki energetycznej lub ustaleniem umownym dotyczącym uzgodnionego poziomu poprawy efektywności energetycznej, takim jak umowa o poprawę efektywności energetycznej lub które są obsługiwane przez operatora urządzeń lub sieci, a zatem podlegają środkom monitorowania wyników po stronie systemu, są zwolnione z wymagań ustanowionych w ust. 1, pod warunkiem że ogólny wpływ takiego podejścia jest równoważny temu, które wynika z ust. 1.

3. Na zasadzie alternatywy dla ust. 1, oraz pod warunkiem że ogólny wpływ jest równoważny temu, który wynika z ust. 1, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przyjęciu środków mających na celu zapewnienie użytkownikom doradztwa w sprawie wymiany systemów klimatyzacji lub połączonych systemów klimatyzacji i wentylacji, innych modyfikacji w systemie klimatyzacji lub w połączonych systemach klimatyzacji i wentylacji oraz w sprawie alternatywnych rozwiązań, by ocenić sprawność i rozmiar tych systemów.

Przed zastosowaniem alternatywnych środków, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, każde państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie na temat równoważności wpływu tych środków względem środków, o których mowa w ust. 1.

▼ M2

Takie sprawozdanie przekazuje się Komisji w ramach zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu sporządzanych przez państwa członkowskie, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

▼ M1

4. Państwa członkowskie ustanawiają wymagania, które mają zapewnić, jeżeli jest to możliwe z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia, by budynki niemieszkalne wyposażone w system klimatyzacji lub połączone systemy klimatyzacji i wentylacji o znamionowej mocy użytecznej ponad 290 kW zostały wyposażone do 2025 r. w systemy automatyki i sterowania dla budynków.

▼ M1

Systemy automatyki i sterowania dla budynków umożliwiają:

- a) ciągle monitorowanie, rejestrowanie, analizowanie i umożliwienie dostosowywania zużycia energii;
- b) analizę porównawczą efektywności energetycznej budynku, wykrywanie utraty efektywności systemów technicznych budynku oraz informowanie osoby odpowiedzialnej za obiekty lub zarządzanie infrastrukturą techniczną budynku o możliwościach poprawy efektywności energetycznej; oraz
- c) komunikację z połączonymi systemami technicznymi budynku i innymi urządzeniami w budynku, a także interoperacyjność z systemami technicznymi budynku w zakresie różnych rodzajów technologii zastrzeżonych, urządzeń i producentów.

5. Państwa członkowskie mogą ustanowić wymagania w celu zapewnienia, aby budynki mieszkalne były wyposażone w:

- a) funkcję obejmującą system ciągłego monitorowania elektronicznego dokonujący pomiarów sprawności systemów i informujący właścicieli lub zarządców budynków, gdy następuje jej znaczny spadek i gdy potrzebne jest serwisowanie systemu; oraz
- b) skuteczne funkcje sterowania w celu zapewnienia optymalnego wytwarzania, dystrybucji, magazynowania i wykorzystywania energii.

6. Budynki zgodne z ust. 4 lub 5 są zwolnione z wymagań ustanowionych w ust. 1.

▼ B*Artykuł 16***Sprawozdania z przeglądu systemów ogrzewania i klimatyzacji**

1. Sprawozdanie z przeglądu jest wydawane po każdym przeglądzie systemu ogrzewania lub klimatyzacji. Sprawozdanie z przeglądu zawiera wynik przeglądu przeprowadzonego zgodnie z art. 14 lub 15 oraz zalecenia w sprawie opłacalnej ekonomicznie poprawy charakterystyki energetycznej systemu poddanego przeglądowi.

Zalecenia mogą opierać się na porównaniu charakterystyki energetycznej systemu poddanego przeglądowi z najlepszym dostępnym, możliwym do zastosowania systemem oraz systemem podobnego rodzaju, którego wszystkie istotne elementy osiągają poziom charakterystyki energetycznej wymagany zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

2. Sprawozdanie z przeglądu przekazywane jest właścicielowi lub najemcy budynku.

*Artykuł 17***Niezależni eksperci**

Państwa członkowskie zapewniają, aby wydawanie świadectw charakterystyki energetycznej budynków i przeglądy systemów ogrzewania i klimatyzacji były przeprowadzane w sposób niezależny przez wykwalifikowanych lub akredytowanych ekspertów, niezależnie od tego, czy prowadzą oni działalność na własny rachunek, czy też są zatrudnieni w instytucjach publicznych lub przedsiębiorstwach prywatnych.

▼B

Przy akredytacji ekspertów uwzględnia się ich fachowość.

Państwa członkowskie upubliczniają informacje na temat szkolenia i akredytacji. Państwa członkowskie zapewniają publiczną dostępność regularnie aktualizowanych list wykwalifikowanych lub akredytowanych ekspertów albo regularnie aktualizowanych wykazów akredytowanych spółek oferujących usługi takich ekspertów.

*Artykuł 18***Niezależny system kontroli**

1. Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie niezależnych systemów kontroli świadectw charakterystyki energetycznej i sprawozdań z przeglądów systemów ogrzewania i klimatyzacji zgodnie z załącznikiem II. Państwa członkowskie mogą ustanowić odrębne systemy służące kontroli świadectw charakterystyki energetycznej i kontroli sprawozdań z przeglądów systemów ogrzewania i klimatyzacji.

2. Państwa członkowskie mogą delegować odpowiedzialność za wdrożenie niezależnych systemów kontroli.

W przypadku podjęcia takiej decyzji państwa członkowskie zapewniają, aby niezależne systemy kontroli zostały wdrożone zgodnie z załącznikiem II.

3. Państwa członkowskie wymagają, aby świadectwa charakterystyki energetycznej oraz sprawozdania z przeglądów, o których mowa w ust. 1, były udostępniane właściwym władzom lub organom na ich wniosek.

▼M1*Artykuł 19***Przegląd**

Do dnia 1 stycznia 2026 r. Komisja przy pomocy komitetu ustanowionego na mocy art. 26 dokonuje przeglądu niniejszej dyrektywy w świetle zdobytego doświadczenia i postępów poczynionych podczas jej stosowania i, jeśli jest to konieczne, przedstawia propozycje.

W ramach tego przeglądu Komisja analizuje, w jaki sposób państwa członkowskie mogłyby zastosować zintegrowane podejście w zakresie unijnej polityki w dziedzinie nieruchomości opartej na lokalnej sieci lub sąsiedztwie, zapewniając, by każdy budynek spełniał minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej, na przykład poprzez zastosowanie ogólnych systemów renowacji do wielu budynków w kontekście przestrzennym zamiast do jednego budynku.

Komisja ocenia w szczególności potrzebę dalszej poprawy świadectw charakterystyki energetycznej zgodnie z art. 11.

*Artykuł 19a***Studium wykonalności**

Przed 2020 r. Komisja przeprowadzi studium wykonalności w celu ustalenia możliwości i terminu wprowadzenia przeglądu autonomicznych systemów wentylacji i opcjonalnego paszportu renowacji budynku,

▼ M1

w uzupełnieniu do świadectw charakterystyki energetycznej, aby określić długoterminowy plan etapowej renowacji konkretnego budynku na podstawie kryteriów jakościowych i audytu energetycznego, przedstawiający odpowiednie środki i renowacje, które mogą przyczynić się do poprawy charakterystyki energetycznej.

▼ B*Artykuł 20***Informacja**

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki celem informowania właścicieli lub najemców budynków lub modułów budynków o różnych metodach i praktykach służących poprawie charakterystyki energetycznej.

▼ M1

2. Państwa członkowskie dostarczają właścicielom lub najemcom budynków w szczególności informacje o świadectwach charakterystyki energetycznej, o tym, czemu one służą i jaki jest ich cel, o opłacalnych środkach i, w stosownych przypadkach, instrumentach finansowych służących poprawie charakterystyki energetycznej budynku i o zastąpieniu kotłów na paliwa kopalne bardziej zrównoważonymi alternatywnymi rozwiązaniami. Państwa członkowskie dostarczają te informacje za pomocą dostępnych i przejrzystych narzędzi doradczych, takich jak doradztwo dotyczące renowacji i punkty kompleksowej obsługi.

▼ B

Na wniosek państw członkowskich Komisja udziela pomocy państwom członkowskim w realizacji kampanii informacyjnych do celów, o których mowa w ust. 1 oraz akapicie pierwszym niniejszego ustępu, które mogą być włączane do programów unijnych.

3. Państwa członkowskie zapewniają dostępność wskazówek i szkolenia dla podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenie niniejszej dyrektywy. Wskazówki i szkolenie dotyczą znaczenia poprawy charakterystyki energetycznej i umożliwiają rozważenie optymalnego połączenia poprawy efektywności energetycznej, wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz korzystania z systemów lokalnego ogrzewania lub chłodzenia w trakcie planowania, projektowania, wznoszenia i renowacji stref przemysłowych lub osiedli mieszkaniowych.

4. Zaprasza się Komisję do stałego poprawiania swoich usług informacyjnych, w szczególności stworzonej strony internetowej – europejskiego portalu na rzecz efektywności energetycznej w budynkach – skierowanej do obywateli, fachowców i władz, wspomagając w ten sposób państwa członkowskie w ich działaniach informacyjnych i uświadamiających. Wśród informacji podawanych na tej stronie mogłyby znaleźć się odsyłacze do odnośnego prawodawstwa Unii Europejskiej, a także prawa krajowego, regionalnego i lokalnego, odsyłacze do stron internetowych portalu EUROPA, na których opublikowano krajowe plany działań dotyczące efektywności energetycznej, odsyłacze do dostępnych instrumentów finansowych, a także do przykładów najlepszych praktyk na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Jeśli chodzi o Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Komisja powinna kontynuować i zintensyfikować swoje usługi informacyjne, aby ułatwić wykorzystywanie dostępnych środków finansowych, zapewniając zainteresowanym stronom – w tym krajowym, regionalnym i lokalnym władzom – pomoc i informacje na temat możliwości finansowania, uwzględniając aktualne zmiany w przepisach.

▼ B*Artykuł 21***Konsultacje**

Aby ułatwić skuteczne wdrożenie niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie – zgodnie z mającym zastosowanie krajowym ustawodawstwem i w razie potrzeby – przeprowadzają konsultacje z zaangażowanymi zainteresowanymi stronami, w tym z lokalnymi i regionalnymi władzami. Takie konsultacje mają szczególne znaczenie dla stosowania art. 9 i 20.

*Artykuł 22***Dostosowanie załącznika I do postępu technicznego**

Komisja dostosowuje do postępu technicznego pkt 3 i 4 załącznika I w drodze aktów delegowanych, zgodnie z art. 23, 24 i 25.

▼ M1*Artykuł 23***Wykonanie przekazanych uprawnień**

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 5, 8 i 22, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 9 lipca 2018 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż na dziewięć miesięcy przed końcem tego pięcioletniego okresu. Przekazanie uprawnień jest automatycznie przedłużane na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem danego okresu.
3. Przekazanie uprawnienia, o którym mowa w art. 5, 8 i 22, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja powiadamia o tym równocześnie Parlament Europejski i Radę.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 5, 8 lub 22 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada, poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

▼ **M1***Artykuł 26***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

▼ **B***Artykuł 27***Sankcje**

Państwa członkowskie określają zasady dotyczące sankcji stosowanych w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie środki niezbędne do zapewnienia ich egzekwowania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Najpóźniej do dnia 9 stycznia 2013 r. państwa członkowskie powiadamiają o tych przepisach Komisję, a następnie bezzwłocznie powiadamiają ją o wszystkich późniejszych zmianach, które ich dotyczą.

*Artykuł 28***Transpozycja**

1. Państwa członkowskie przyjmują i opublikują najpóźniej do dnia 9 lipca 2012 r. przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 2–18 oraz art. 20 i 27.

Państwa członkowskie stosują przepisy, które dotyczą art. 2, 3, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 20 i 27, najpóźniej od dnia 9 stycznia 2013 r.

Państwa członkowskie stosują przepisy, które dotyczą art. 4, 5, 6, 7, 8, 14, 15 i 16, w odniesieniu do budynków zajmowanych przez władze publiczne – najpóźniej od dnia 9 stycznia 2013 r., a w odniesieniu do innych budynków – najpóźniej od dnia 9 lipca 2013 r.

Państwa członkowskie mogą odroczyć zastosowanie art. 12 ust. 1 i 2 wobec pojedynczych modułów budynków, które są wynajmowane, do dnia 31 grudnia 2015 r. Nie może to jednak prowadzić do wystawiania mniejszej liczby świadectw, niż by miało to miejsce, gdyby w państwie członkowskim, którego to dotyczy, była stosowana dyrektywa 2002/91/WE.

Środki przyjmowane przez państwa członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odesłania do dyrektywy 2002/91/WE odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odesłania i formułowania takiego wskazania określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

▼B*Artykuł 29***Uchylenie**

Dyrektywa 2002/91/WE, zmieniona rozporządzeniem wymienionym w załączniku IV część A, traci moc z dniem 1 lutego 2012 r., bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego i zastosowania dyrektywy określonej w załączniku IV część B.

Odesłanie do dyrektywy 2002/91/WE odczytuje się jako odesłanie do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku V.

*Artykuł 30***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 31***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

▼B*ZALĄCZNIK I***Wspólne ramy ogólne do obliczania charakterystyki energetycznej budynków****(o których mowa w art. 3)****▼M1**

1. Charakterystykę energetyczną budynku określa się na podstawie obliczonej lub faktycznie zużytej ilości energii i odzwierciedla ona typowe zużycie energii do ogrzewania pomieszczeń, chłodzenia pomieszczeń, ciepłej wody użytkowej, wentylacji, wbudowanego oświetlenia oraz innych systemów technicznych budynku.

Charakterystykę energetyczną budynku wyraża się za pomocą liczbowego wskaźnika zużycia energii pierwotnej wyrażanego w kWh/(m²/rok) na potrzeby zarówno świadectw charakterystyki energetycznej, jak i zgodności z minimalnymi wymaganiami dotyczącymi charakterystyki energetycznej. Metodologia stosowana w celu ustalenia charakterystyki energetycznej budynku jest przejrzysta i otwarta na innowacje.

Państwa członkowskie opisują swoje krajowe metodologie obliczania zgodnie z załącznikami krajowymi powiązanych norm europejskich, mianowicie ISO 52000-1, 52003-1, 52010-1, 52016-1 oraz 52018-1 opracowanych na podstawie mandatu M/480 udzielonego Europejskiemu Komitetowi Normalizacyjnemu (CEN). Niniejszy przepis nie stanowi prawnej kodyfikacji tych norm.

2. Zapotrzebowanie na energię do celów ogrzewania i chłodzenia pomieszczeń, przygotowania ciepłej wody użytkowej, wentylacji, oświetlenia i innych systemów technicznych budynku oblicza się w celu zoptymalizowania korzyści zdrowotnych, dobrej jakości powietrza wewnątrz budynku oraz komfortu w odniesieniu do poziomów określonych przez państwa członkowskie na szczeblu krajowym lub regionalnym.

Podstawę obliczenia energii pierwotnej stanowią wskaźniki energii pierwotnej lub współczynniki ważenia dla poszczególnych nośników energii, które mogą opierać się na krajowych, regionalnych lub lokalnych rocznych, i ewentualnie także sezonowych lub miesięcznych, średnich ważonych lub na bardziej szczegółowych informacjach udostępnianych przez poszczególne systemy lokalne.

Wskaźniki energii pierwotnej lub współczynniki ważenia są określone przez państwa członkowskie. Stosując te współczynniki do obliczania charakterystyki energetycznej, państwa członkowskie zapewniają osiągnięcie optymalnego poziomu charakterystyki energetycznej przegród zewnętrznych budynku.

Obliczając wskaźniki energii pierwotnej do celów obliczania charakterystyki energetycznej budynków, państwa członkowskie mogą wziąć pod uwagę energię ze źródeł odnawialnych, dostarczaną za pomocą nośnika energii, oraz energię ze źródeł odnawialnych, która jest wytwarzana i zużywana na miejscu, o ile ma to zastosowanie na zasadach niedyskryminacyjnych.

- 2a. W celu wyrażenia charakterystyki energetycznej budynku, państwa członkowskie mogą określić dodatkowe liczbowe wskaźniki całkowitego zużycia energii pierwotnej ze źródeł nieodnawialnych i odnawialnych oraz wytwarzanych emisji gazów cieplarnianych wyrażonych w kgCO₂eq/(m².y).

▼B

3. Metodologia jest ustalana przy uwzględnieniu co najmniej następujących aspektów:

a) następującej faktycznej charakterystyki cieplnej budynku, w tym jego ścian wewnętrznych:

- (i) pojemności cieplnej;
- (ii) izolacji;
- (iii) ogrzewania pasywnego;
- (iv) elementów chłodzących; oraz
- (v) mostków cieplnych;

▼ B

- b) instalacji grzewczej i zaopatrzenia w ciepłą wodę użytkową, włącznie z charakterystyką ich izolacji;
- c) instalacji klimatyzacyjnej;
- d) naturalnej i mechanicznej wentylacji, która może obejmować szczelność powietrzną;
- e) wbudowanej instalacji oświetleniowej (głównie w sektorze niemieszkalnym);
- f) projektu, położenia i zorientowania budynku, włącznie z klimatem zewnętrznym;
- g) pasywnych systemów słonecznych i ochrony przed słońcem;
- h) warunków klimatu wnętrza, włącznie z projektowanym klimatem wnętrza;
- i) obciążeń wewnętrznych.

▼ M1

4. Uwzględnić się pozytywny wpływ poniższych aspektów:

▼ B

- a) lokalnych warunków nasłonecznienia, aktywnych systemów słonecznych i innych systemów grzewczych i elektrycznych opartych na energii ze źródeł odnawialnych;
  - b) elektryczności wytwarzanej w drodze kogeneracji;
  - c) lokalnych lub blokowych systemów grzewczych i systemów chłodzenia;
  - d) naturalnego oświetlenia.
5. Na potrzeby tego obliczania budynki powinny być odpowiednio sklasyfikowane w następujących kategoriach:
- a) domy jednorodzinne różnych rodzajów;
  - b) bloki mieszkalne;
  - c) biura;
  - d) budynki oświatowe;
  - e) szpitale;
  - f) hotele i restauracje;
  - g) obiekty sportowe;
  - h) budynki usług handlu hurtowego i detalicznego;
  - i) inne rodzaje budynków zużywających energię.

▼ **M1***ZALĄCZNIK IA***WSPÓLNE OGÓLNE RAMY OCENY GOTOWOŚCI BUDYNKÓW DO OBSŁUGI INTELIGENTNYCH SIECI**

1. Komisja ustanawia definicję wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci i metodologię, według której ma on być obliczany, aby dokonać oceny zdolności budynku lub modułu budynku do dostosowania jego funkcjonowania do potrzeb użytkownika i sieci oraz do poprawy jego efektywności energetycznej i ogólnej charakterystyki.

Wskaźnik gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci obejmuje cechy wzrostu oszczędności energii, analizy porównawczej i elastyczności, a także wzmocnione funkcje i możliwości związane z większą liczbą wzajemnie połączonych i inteligentnych urządzeń.

Metodologia uwzględnia takie cechy jak inteligentne liczniki, systemy automatyki i sterowania budynków, urządzenia samoregulujące do regulowania temperatury pomieszczeń, wbudowane urządzenia gospodarstwa domowego, punkty ładowania pojazdów elektrycznych, magazynowanie energii i szczególne funkcje oraz interoperacyjność tych elementów, a także korzyści w zakresie klimatu w budynku, efektywności energetycznej, poziomów efektywności oraz uzyskanej elastyczności.

2. Metodologia opiera się na trzech kluczowych funkcjach związanych z budynkiem i jego systemami technicznymi:

- a) zdolności do utrzymania charakterystyki energetycznej i funkcjonowania budynku poprzez dostosowanie zużycia energii na przykład poprzez wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych;
- b) zdolności do dostosowania swojego trybu działania do potrzeb użytkownika, z jednoczesnym należyтым uwzględnieniem dostępności elementów wygodnych dla użytkownika, utrzymaniem wysokich standardów dotyczących zdrowia i klimatu w budynku oraz zdolności informowania o zużyciu energii; oraz
- c) elastyczności ogólnego zapotrzebowania budynku na energię elektryczną, w tym zdolności do umożliwienia uczestnictwa w aktywnej i pasywnej oraz ukrytego i jawnego reagowania na zapotrzebowanie, w odniesieniu do sieci, na przykład poprzez elastyczność i zdolności przesuwania obciążeń.

3. Metodologia może także uwzględniać:

- a) interoperacyjność między systemami (inteligentne liczniki, systemy automatyki i sterowania budynków, wbudowane urządzenia gospodarstwa domowego, urządzenia samoregulujące do regulowania temperatury pomieszczeń w budynku i czujniki jakości powietrza i wentylacja); oraz
- b) pozytywny wpływ istniejących sieci łączności, w szczególności istniejącej w budynku fizycznej infrastruktury gotowej do obsługi ultraszybkiej sieci (np. z dobrowolną etykietą „gotowy na szybki internet”), oraz istniejących punktów dostępu dla budynków wielorodzinnych, zgodnie z art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/61/UE ⁽¹⁾.

4. Metodologia nie ma negatywnego wpływu na istniejące krajowe systemy certyfikacji charakterystyki energetycznej i opiera się na powiązanych inicjatywach na szczeblu krajowym, z uwzględnieniem zasady własności, ochrony danych oraz prywatności i bezpieczeństwa, zgodnie z odpowiednim prawodawstwem Unii w dziedzinie ochrony danych i ochrony prywatności oraz najlepszymi dostępnymi technikami w zakresie cyberbezpieczeństwa.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/61/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów realizacji szybkich sieci łączności elektronicznej (Dz.U. L 155 z 23.5.2014, s. 1).

▼ M1

5. Metodologia określa najodpowiedniejszy format parametru wskaźnika gotowości do obsługi inteligentnych sieci oraz jest prosta, przejrzysta i łatwo zrozumiała dla konsumentów, właścicieli, inwestorów oraz rynkowych uczestników reagowania na zapotrzebowanie.

▼ B*ZALĄCZNIK II***Niezależne systemy kontroli świadectw charakterystyki energetycznej i sprawozdań z przeglądu**

1. ► **M1** Właściwe organy lub podmioty, którym właściwe organy przekazały odpowiedzialność za wdrożenie niezależnego systemu kontroli, dokonują losowego wyboru spośród wszystkich świadectw charakterystyki energetycznej wydanych w ciągu roku i poddają je weryfikacji. Próbką jest wystarczająco duża, aby zapewnić statystycznie istotne wyniki w zakresie zgodności. ◀

Weryfikację przeprowadza się na podstawie poniższych wariantów lub równoważnych środków:

- a) kontroli prawidłowości danych wejściowych budynku, użytych do wydania świadectwa charakterystyki energetycznej i wyników zawartych w świadectwie;
  - b) kontroli danych wejściowych i weryfikacja wyników zawartych w świadectwie charakterystyki energetycznej, w tym wydanych zaleceń;
  - c) pełnej kontroli danych wejściowych budynku, użytych do wydania świadectwa charakterystyki energetycznej, pełnej weryfikacji wyników zawartych w świadectwie, w tym wydanych zaleceń, oraz kontroli, w miarę możliwości, na miejscu w budynku celem sprawdzenia zgodności specyfikacji zawartych w świadectwie charakterystyki energetycznej z budynkiem, dla którego zostało wydane świadectwo.
2. Właściwe władze lub organy, którym właściwe organy przekazały odpowiedzialność za wdrożenie niezależnego systemu kontroli, wybierają losowo co najmniej statystycznie istotny odsetek wszystkich sprawozdań z przeglądu wydanych w ciągu roku i poddają te sprawozdania weryfikacji.

▼ M1

3. W przypadku dodawania informacji do bazy danych organy krajowe mają możliwość ustalenia inicjatora dodanych informacji na potrzeby monitorowania i weryfikacji.

ZAŁĄCZNIK III

Ramy metodologii porównawczej służące określeniu optymalnych pod względem kosztów poziomów charakterystyki energetycznej dla budynków i elementów budynków

Ramy metodologii porównawczej umożliwiają państwom członkowskim określenie charakterystyki energetycznej budynków i elementów budynków oraz ekonomicznych aspektów środków związanych z charakterystyką energetyczną, a także ich połączenie w celu określenia poziomu optymalnego pod względem kosztów.

Ramom metodologii porównawczej towarzyszą wytyczne ich stosowania przy obliczaniu optymalnych pod względem kosztów poziomów charakterystyki energetycznej.

Ramy metodologii porównawczej pozwalają uwzględnić profile użytkowania, zewnętrzne warunki klimatyczne, koszty inwestycyjne, kategorię budynku, koszty utrzymania i eksploatacji (w tym koszty energii i oszczędności) oraz – w stosownych przypadkach – zyski z wytworzonej energii i koszty usunięcia. Powinny one opierać się na odpowiednich normach europejskich odnoszących się do niniejszej dyrektywy.

Oprócz powyższego Komisja:

- opracowuje wytyczne towarzyszące ramom metodologii porównawczej; wytyczne te umożliwią państwom członkowskim podjęcie poniższych kroków,
- zapewnia informacje w odniesieniu do szacunkowego rozwoju cen energii w dłuższej perspektywie.

W celu zastosowania ram metodologii porównawczej przez państwa członkowskie warunki ogólne wyrażone parametrami ustala się na szczeblu państwa członkowskiego.

Ramy metodologii porównawczej wymagają, by państwa członkowskie:

- zdefiniowały budynki referencyjne pod względem ich funkcjonalności i położenia geograficznego, w tym wewnętrznych i zewnętrznych warunków klimatycznych, oraz reprezentatywnych z tego punktu widzenia. Budynki referencyjne obejmują budynki mieszkalne i niemieszkalne, zarówno nowe, jak i już istniejące,
- zdefiniowały podlegające ocenie środki poprawy efektywności energetycznej dla budynków referencyjnych. Mogą to być środki dla poszczególnych budynków jako całości, dla poszczególnych elementów budynków lub dla połączenia elementów budynków,
- oceniły zapotrzebowanie budynków referencyjnych na energię pierwotną i końcową, jak również budynków referencyjnych, wobec których zastosowano zdefiniowane środki poprawy efektywności energetycznej,
- obliczyły koszty (tj. obecną wartość netto) środków poprawy efektywności energetycznej (o których mowa w tiret drugim) w trakcie spodziewanego ekonomicznego cyklu życia stosowanych wobec budynków referencyjnych (o których mowa w tiret pierwszym) przy zastosowaniu zasad ram metodologii porównawczej.

Dokonując obliczenia kosztów środków poprawy efektywności energetycznej w trakcie spodziewanego ekonomicznego cyklu życia, państwa członkowskie oceniają opłacalność ekonomiczną różnych poziomów minimalnych wymagań charakterystyki energetycznej. Pozwoli to na określenie optymalnych ekonomicznie poziomów wymagań charakterystyki energetycznej.

ZAŁĄCZNIK IV

CZĘŚĆ A

Uchylona dyrektywa wraz z jej zmianą**(o której mowa w art. 29)**

Dyrektywa 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 65)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1137/2008 (Dz.U. L 311 z 21.11.2008, s. 1) wyłącznie pkt 9.9 załącznika

CZĘŚĆ B

Terminy transpozycji do prawa krajowego i zastosowania**(o których mowa w art. 29)**

Dyrektywa	Termin transpozycji	Data rozpoczęcia stosowania
2002/91/WE	4 stycznia 2006 r.	4 stycznia 2009 r. wyłącznie w odniesieniu do art. 7, 8, 9

ZALĄCZNIK V

Tabela korelacji

Dyrektywa 2002/91/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1
art. 2 pkt 1	art. 2 pkt 1
—	art. 2 pkt 2 i 3
art. 2 pkt 2	art. 2 pkt 4 i załącznik I
—	art. 2 pkt 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11
art. 2 pkt 3	art. 2 pkt 12
art. 2 pkt 4	art. 2 pkt 13
—	art. 2 pkt 14
art. 2 pkt 5	art. 2 pkt 15
art. 2 pkt 6	art. 2 pkt 16
art. 2 pkt 7	art. 2 pkt 17
art. 2 pkt 8	art. 2 pkt 18
—	art. 2 pkt 19
art. 3	art. 3 i załącznik I
art. 4 ust. 1	art. 4 ust. 1
art. 4 ust. 2	—
art. 4 ust. 3	art. 4 ust. 2
—	art. 5
art. 5	art. 6 ust. 1
—	art. 6 ust. 2 i 3
art. 6	art. 7
—	art. 8, 9 i 10
art. 7 ust. 1, akapit pierwszy	art. 11 ust. 8 i art. 12 ust. 2
art. 7 ust. 1 akapit drugi	art. 11 ust. 6
art. 7 ust. 1 akapit trzeci	art. 12 ust. 6
art. 7 ust. 2	art. 11 ust. 1 i 2
—	art. 11 ust. 3, 4, 5, 7 i 9
—	art. 12 ust. 1, 3, 4, 5 i 7
art. 7 ust. 3	art. 13 ust. 1 i 3

▼B

Dyrektywa 2002/91/WE	Niniejsza dyrektywa
—	art. 13 ust. 2
art. 8 lit. a)	art. 14 ust. 1 i 3
—	art. 14 ust. 2
art. 8 lit. b)	art. 14 ust. 4
—	art. 14 ust. 5
art. 9	art. 15 ust. 1
—	art. 15 ust. 2, 3, 4 i 5
—	art. 16
art. 10	art. 17
—	art. 18
art. 11 część wprowadzająca	art. 19
art. 11 lit. a) i b)	—
art. 12	art. 20 ust. 1 i art. 20 ust. 2 akapit drugi
—	art. 20 ust. 2 akapit pierwszy i art. 20 ust. 3 i 4
—	art. 21
art. 13	art. 22
—	art. 23, 24 i 25
art. 14 ust. 1	art. 26 ust. 1
art. 14 ust. 2 i 3	—
—	art. 26 ust. 2
—	art. 27
art. 15 ust. 1	art. 28
art. 15 ust. 2	—
—	art. 29
art. 16	art. 30
art. 17	art. 31
załącznik	załącznik I
—	załączniki II–V